

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

Сердега Р. Л.
Ляхова О. В.

УКРАЇНСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ

Збірник завдань

Харків – 2015

УДК 811.161.2'28(076.6)
ББК 81.2 УКР-67-923
С 32

Рецензенти:

В. С. Калашник – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови ХНУ імені В. Н. Каразіна;

О. О. Маленко – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства та лінгводидактики ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 2 від 3 грудня 2014 р.)*

Сердега Р. Л.

С 32 Українська діалектологія : збірник завдань / Р. Л. Сердега, О. В. Ляхова. –
Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 48 с.

У посібнику відповідно до чинної програми з української діалектології для філологічних факультетів вищих навчальних закладів подано завдання до значної частини розділів курсу. Запропоновані завдання спрямовано на формування в студентів навичок і вмінь спостерігати, аналізувати й класифікувати говіркові явища різних рівнів мови.

Для студентів філологічних факультетів і викладачів вищих навчальних закладів.

**УДК 811.161.2'28(076.6)
ББК 81.2 УКР-67-923**

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2015

© Сердега Р. Л., Ляхова О. В., 2015

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2015

ЗМІСТ

ФОНЕТИКА.....	5
Вокалізм.....	5
<i>Рефлекси давнього о</i>	5
<i>Рефлекси давнього е</i>	5
<i>Рефлекси давнього ъ</i>	6
<i>Рефлекси давніх ы, и (і)</i>	6
<i>Рефлекси давніх а, є</i>	7
<i>Рефлекси давніх у, ґ</i>	7
<i>Рефлекси давніх ъ, ь</i>	8
<i>Вставні голосні</i>	8
Консонантизм.....	8
<i>Передньоязикові звуки д, т, н</i>	8
<i>Губні звуки</i>	9
<i>Афrikати</i>	9
<i>Подовження м'яких приголосних</i>	10
<i>Задньоязикові звуки</i>	10
<i>Гортанний г</i>	11
<i>Вібранти</i>	11
<i>Свистячі та шиплячі звуки</i>	12
<i>Особливості реалізації звукосполук ри, ли</i>	13
Звукові зміни в мовному потоці.....	13
<i>Асиміляція</i>	13
<i>Дисиміляція</i>	14
<i>Протеза</i>	14
<i>Дієреза</i>	15
<i>Метатеза</i>	15
<i>Епентеза</i>	15
<i>Афереза</i>	16
<i>Явище гіперизму</i>	16
<i>Чергування [о], [е] з [і]</i>	17
<i>Наголос</i>	17
ЛЕКСИКА.....	18
Типи діалектних слів.....	18
<i>Територіальні діалектизми</i>	18
<i>Соціальні діалектизми</i>	19
Склад діалектної лексики з погляду її походження.....	20
<i>Історичні нашарування в діалектній лексиці</i>	20
<i>Іншомовні лексичні елементи в говорах української мови</i>	21
ДІАЛЕКТНА ФРАЗЕОЛОГІЯ.....	22
МОРФОЛОГІЯ.....	23
Іменник.....	23
<i>Рід іменника</i>	23
<i>Множина іменника</i>	24
<i>Відміни іменника. Відмінювання</i>	24
Прикметник.....	27
<i>Групи прикметників за значенням і будовою</i>	27
<i>Ступенювання прикметників</i>	29
<i>Відмінювання прикметників</i>	29

Числівник.....	31
<i>Групи числівників за значенням і будовою</i>	31
<i>Відмінювання числівників</i>	32
Займенник.....	33
<i>Розряди займенників за значенням</i>	33
<i>Відмінювання займенників</i>	33
<i>Варіативність форм займенників</i>	34
Дієслово.....	35
<i>Форми дієслова</i>	35
<i>Час дієслова</i>	35
<i>Спосіб дієслова</i>	36
<i>Дієприкметники та дієприслівники</i>	37
Невідмінювані слова.....	37
СИНТАКСИС.....	38
<i>Характер діалектних відмінностей синтаксису</i>	38
<i>Словосполучення</i>	41
<i>Просте речення</i>	43
<i>Складне речення</i>	45